

Metodika Kariérního rozvoje

Metodická příručka pro třídní učitele a kariérní poradce základních a středních škol k realizaci „Programu rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace“

Obsah:

Metodika práce s pracovními listy a Profesním portfoliem.....	1
Metodická příručka pro realizaci Kariérní praxe	31
Metodika testování žáků	52

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.1.26/03.0006
Název projektu:	Cílevědomě za budoucím povoláním
Název a číslo globálního grantu:	Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji II - CZ.1.07/1.1.26
Název a číslo oblasti podpory:	Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji II - CZ.1.07/1.1.26
Datum zahájení realizace projektu:	1. 4. 2014
Datum ukončení realizace projektu:	31. 12. 2014
Metodický portál:	http://kariera.cmgpv.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Všeobecné metodické pokyny, platné pro všechny aktivity

Jednotlivé žákovské aktivity jsou zaměřeny na osobnostní a sociální rozvoj, cílem všech aktivit je napomáhat procesu sebeuvědomování a sebepoznání s důrazem na uvažování o budoucím studijním zaměření a následně pracovním uplatnění. Proto i pořadí jednotlivých aktivit směřuje od aktivit na sebepoznání (na nižším gymnáziu), přes aktivity informující o trhu práce k aktivitám, které jsou orientovány na výběr pomaturitního studia/budoucí profese (vyšší gymnázium).

Žáci pracují s textem, mají prostor pro samostatnou práci a diskuzi ve dvojicích a následně diskutují v rámci celé třídy.

Učitel je seznámen s každou aktivitou do té míry, že zná dobře každý pracovní list a metodické pokyny, aby mohl vhodně motivovat jednotlivce i celou třídu, současně by měl vyučující zajistit dostatek času na vypracování úkolů.

Po samostatné práci následuje u některých aktivit porovnávání výsledků ve dvojici, případně diskuze ve dvojici. Celá aktivita by měla být zakončena následně diskuzí v celé třídě. Na reflexi by se nemělo zapomínat, protože má stejný význam jako aktivita sama. Žáci tak dostávají prostor k tomu, aby se podělili o své znalosti a zkušenosti, vzájemně se obohacují o vlastní názory. Žáky vedeme k tomu, aby při uvádění svých tvrzení vhodně argumentovali. Pokud někteří žáci nechtějí sdělit své závěry, nebudeme je k tomu nutit. Můžeme je potom nechat shrnout výsledky práce celé třídy.

Před prací na prvním pracovním listu žákům vysvětlíme, co je v následujících třídnických hodinách čeká. Necháme žáky vyplnit první stránku (Hodnoticí list) v portfoliu, kde se žáci zamyslí nad svými zájmy, schopnostmi, dovednostmi a přáními. S tímto listem pracují potom žáci na konci školního roku, kdy zaznamenají odpovědi na stejné otázky. K tomu zde ještě dostanou zpětnou vazbu od třídního učitele.

Použitá literatura a zdroje:

MEZERA, Antonín. Pro jaké povolání se hodím?: jak si vybrat střední a vyšší odbornou školu a snad i budoucí povolání. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2008, viii, 296 s. ISBN 978-80-251-2395-9.

HANSEN ČECHOVÁ, Barbara. Nápadky pro rozvoj a hodnocení klíčových kompetencí žáků. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 117 s. ISBN 978-807-3673-888.

AMOS – KAMPOMATURITE.CZ, s.r.o. Kam po maturitě [online]. 2014 [cit. 2014-06-02]. Dostupné z: http://www.kampomaturite.cz/data/USR_052_DEFAULT/KPM22_duben2014_nahled.pdf

PEDAGOGICKÁ FAKULTA MASARYKOVY UJNIVERZITY. Volba povolání [online]. 2008 [cit. 2014-07-02]. Dostupné z: <http://www.vychova-vzdelavani.cz/didakticke-materialy/>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. Národní soustava povolání [online]. 2007 [cit. 2014-7-9]. Dostupné z: <http://katalog.nsp.cz/uvod.aspx>

5D SOFTWARE SPOL. S R.O. Průvodce světem povolání [online]. 1997 [cit. 2014-08-11]. Dostupné z: <http://www.occupationsguide.cz/cz/main/default.aspx>

WWW.SCIO.CZ, s.r.o. Materiály pro vás a studenty [online]. 2008 - 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: <https://www.scio.cz/skolam/poradce/materialy-pro-studenty.asp>

DEUTSCHES SCHULAMT. KOMPASS & Co/Schule Arbeitsblätter und Materialien [online]. 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z: <http://www.provinz.bz.it/schulamt/kinder-schueler-eltern/kompass.asp>

Metodický list č. 1 pro vyučující – SEKUNDA

Jak si organizují svůj čas

Cíl: Žáci se zamýšlejí nad tím, jak využívají svůj čas, hledají svá slabá místa.

Postup:

1. Nejprve si žáci zodpovědí písemně otázky v oddíle A.
2. Potom vedeme krátkou diskusi na téma stres – snažíme se rozlišovat důležité věci od věcí nedůležitých, žáci mohou hovořit i ve dvojicích.
3. Zkusíme probrat různé činnosti – často děláme věci nedůležité, které hodně spěchají (např. píšeme maily, posíláme SMS), ze života se vytrácejí věci, které nespěchají, ale jsou důležité (např. čtení knih, setkávání s přáteli).
4. Poté žáci vyplní tabulku v oddíle B podle sebe.
5. Následně pracují ve dvojicích a prodiskutují obsah políček podle následujících otázek, které vyučující napíše na tabuli: Se kterým zařazením aktivity jsi nejvíce spokojen? Co bys udělal jinak?
6. Závěrem vyzveme žáky, aby si vyplnili otázky v oddíle C, který je zaměřen na krátkou reflexi.

Metodický list č. 2 – SEKUNDA

Co mě motivuje

Cíl: Žáci se zabývají tématem motivace, uvědomují si, jak se motivace v jejich životě objevuje a jakou hraje roli.

Postup:

1. Nejprve žáky necháme písemně zaznamenat odpovědi na tři otázky na pracovním listě.
2. Poté žákům vysvětlíme, jak budou pracovat s pavučinou:
  - Do oddílu B na PL si žáci poznamenají 8 činností nebo cílů, pro které se opravdu dokážou nadchnout (např. sportovní zápas, setkání s kamarády, skvělá známka z těžké zkoušky apod.).
  - Pak vyjádří pomocí škály, jak je tato aktivita zastoupena v jejich životě (1 – vůbec ne, 10 – velmi mnoho).
  - Poté zanesou žáci oškálované aktivity do pavučiny v oddíle C.
3. Následně se žáci písemně zamyslí nad tím, kde by si přáli, aby na škále byli.
4. Je možno hovořit o výsledcích ve dvojicích či menších skupinkách.

Metodický list č. 3 – SEKUNDA

Já a spolupráce s ostatními

Cíl: Žáci se zamýšlejí nad svými sociálními dovednostmi, vyplní test a to přispívá k jejich růstu na poli sociálních dovedností.

Postup:

1. Necháme žákům prostor na vyplnění dvou úvodních úkolů. Můžeme položit dotaz, v jakých profesích nemusíme komunikovat s lidmi (bez komunikace s lidmi se neobejdeme – možno jmenovat příklady jednotlivých povolání).
2. Můžeme pohovořit o sociálních dovednostech obecně, žáci mohou sdělit, v jakých situacích jim vadí kontakt s jinými, jaké situace mají rádi a jakým se raději vyhýbají.
3. Následně žáci vyplní testové otázky a provedou vyhodnocení testu. Výslednou hodnotu získají prostým součtem všech zaškrtnutých čísel. Necháme prostor pro seznámení se s vyhodnocením.
4. V posledním úkolu se žáci písemně zamyslí nad tím, kde na sobě mohou zapracovat.
5. List žáci opět založí do portfolio.

Metodický list č. 1 - TERCIE

Dotazník učebních stylů

Cíl: Žáci by se měli zamyslet nad tím, jaký typ úloh, jaký typ vyučování jim nejlépe vyhovuje. To přispívá k rozvíjení personální i pracovní kompetence.

Postup:

Žáci obdrží PL s dotazníkem a diagramem učebních stylů. Zde budou postupně zapisovat své výsledky. Budou postupovat podle pokynů, které bude zadávat vyučující.

1. Žáci mají seřadit výroky na každém řádku, který je označen písmeny A – F, následujícím způsobem: výrok, který nejvíce odpovídá tvému založení, ohodnoť 4 body, druhý v pořadí dostane 3 body, další 2 a poslední 1 bod.
2. Hodnotíme jen celými body.
3. Body doplňujeme pod sebe do sloupečků, v posledním řádku provedeme součet jednotlivých sloupců.
4. Bodové hodnoty poté zaneseme do diagramu, výsledkem bude tvar draka. Uvnitř draka se nachází oblast, kde se žákům učí nejlépe.
5. Ve dvojicích mohou srovnat svůj výsledek s výsledkem spolužáka a hledat, v čem se jejich diagramy liší.
6. Žáci se seznámí s interpretací jednotlivých barev, kterou mají na PL.
7. Závěrem je vhodné provést hodnocení celé aktivity formou diskuze: Co nového jste se dozvěděli? Co tě nejvíce překvapilo? Jak můžeš výsledků použít v dalším studiu?

Metodický list č. 2 - Tercie

Životný styl v cestě za vysněným povoláním

Cíl: Aktivity a PL jsou koncipovány tak, aby žáci měli prostor k tomu, zamyslet se nad tím, jak žijí, co ovlivňuje jejich životní styl a co a jak je může ovlivnit při výběru povolání.

Postup:

1. Žáci vypracují samostatně oddíly A, B a C na PL.
2. Společně krátce diskutujeme o pořadí jednotlivých médií (jde o oddíl C). Zjistíme, která média hrají nejdůležitější roli a nabízí se i otázky, jakým způsobem jsme jimi ovlivněni.

3. Následuje sdělení tohoto obsahu:

Životní styl vedle vnějších faktorů, jako je rodina, společnost, je tvarován samozřejmě i Tebou samým, tedy mluvíme o tzv. vnitřních faktorech (jako je rozumová úroveň, charakter Tvoji osobnosti, Tvoje vlastnosti osobnosti, dovednosti, schopnosti a zkušenosti)... Tak jako se my v průběhu života vyvíjíme, tak se vyvíjí a utváří náš vlastní životní styl.

To, jaké hodnoty uznáváme, jaké aktivity se u nás ve volném čase objevují, jak se chováme, se vyvíjí s námi v průběhu času. Říká se tomu variabilita životního stylu a mohli bychom si společně vyjmenovat několik faktorů, které nám životní styl ještě mohou ovlivnit.

Životní styl nám může formovat mimo jiné:

Pohlaví:

4. Žáky necháme do PL do oddílu D zapsat, co nejvíce zajímá spolužačky ve třídě a co naopak spolužáky. Diskutujeme o tom, jaký je mezi tím rozdíl.

Věk:

5. Diskutujeme o tom, jaké zájmy měli žáci na prvním stupni, jaké zájmy mají nyní.

Profese, povolání:

Náš životní styl se mění i v průběhu toho, jakou roli v životě zastáváme. Život studenta se odehrává zejména ve školním prostředí a náš životní styl bude charakteristický studiem, učením, zkouškami, četbou... Po nástupu do práce bude naše profese (lékař, zedník, právník, prodavačka...) formovat to, jak bude vypadat náš životní styl.

6. Žáci zpracují další oddíl, kde přemýšlejí o své třídě a své škole. Snaží se do některé skupiny zařadit i svůj styl.
7. Nyní se žáci zamyslí nad tím, jaké koníčky se hodí k jednotlivým stylům, jak se učí lidé v každém ze stylů a jaké budou asi mít povolání? Žáci mají čas na vypracování úkolu, potom jejich výsledky prohodíme ve skupině.
8. Žáci si založí list do portfolia.

Metodický list č. 3 – TERCIE

Máš svůj život pod kontrolou?

Cíl: Žáci se zamýšlí nad tím, co mají pod kontrolou, do jaké míry jsou ve svém rozhodování samostatní, zda podléhají tlakům a rozhodování lidí ve svém okolí.

Postup:

1. Žáci nejprve zodpoví otázku, zda se považují za smolaře, či dítě štěstěny. Poté následuje krátká diskuze, zda bylo těžké na otázku odpovědět a případně proč. Sdělíme, že optimismus či pesimismus ovlivňují náš každodenní životní styl.
2. Žáci vyplní dotazník a vyhodnotí své výsledky. Na PL chybí způsob vyhodnocení, takže žákům sdělíme, že za každé NE si žáci započítají jeden bod.
3. Poté si píšou postřehy k tomu, zda jsou výsledky pro ně překvapující.
4. Následně hledají odpověď na otázky: *Kdo má na nás rozhodující vliv? Kdo o nás vlastně rozhoduje?* – po zodpovězení dáme prostor k diskuzi, poté sdělíme správné řešení.
5. Správně by žáci měli odpovědět, že rozhodující vliv mají oni sami, rozhodujeme o sobě sami. Ten, kdo je pod vlivem jiných lidí (ať už rodičů, přátel nebo cizích lidí), je snadno ovlivnitelný, nemusí provádět svá rozhodnutí správně (dá vždy na rady druhých), takže nemusí ani „šťastně“ rozhodnout o své životní profesní dráze. Je třeba nepodceňovat své schopnosti, nesmiřovat se s tím, že „takto mi to stačí“, ale uvažovat o tom, co chceme dosáhnout a jakým způsobem toho dosáhnout můžeme. Na druhé straně by člověk neměl své schopnosti ani přeceňovat, protože i to potom může sehrát svou roli při našem dalším rozhodování a studiu.
6. Žáci založí list do portfolia.

Metodický list č. 4 – TERCIE

Můj den za 20 let

Cíl: Žáci by se měli zamyslet nad životem dospělých, v jejich práci by se měly také promítnout jejich představy o budoucím povolání.

Postup:

1. Žákům úvodem můžeme položit pár otázek: Dokážeš si představit život dospělého? Kolik času budeš mít na své koníčky? Víš, co vše obnáší péče o domácnost? Žáci nemusí odpovídat. Za každou otázkou necháme chvíli prostor a žáky vyzveme, aby se nad odpovědí jen zamysleli.
2. Žáci zpracují úkol na PL, na který jim dáme 15 – 20 minut času. Dejte pokyn, aby popisovali co nejpřesněji (mohou vycházet z objektivních úvah, skrytých přání, mohou popustit uzdu fantazii). Den není v PL přesně stanoven, ale jde o den za 20 let.
3. Po napsání souvislého textu žáci písemně zaznamenají odpovědi na 4 otázky, které mají také na pracovním listě. (*Co budu mít zapsáno v diáři na tento den v kolonce „nezapomenout“? Čím strávím nejvíce času? Kolik budu mít každý den času jen sám pro sebe a pro své koníčky? Které své dobré vlastnosti během dne využiji?)*
4. Následně zakončíme aktivitu reflexí. Žáci mohou porovnat odpovědi na otázky ve dvojicích, můžeme také společně diskutovat o tom, jaké představy žáci mají. Můžeme klást následující otázky: *Jsi se svou budoucností spokojen/a? Chtěl/a bys ji raději změnit? Myslíš, že se ti takový den jednou vyplní?*
5. Žáci založí PL do svého portfolia.

Metodický list č. 1 pro vyučující – KVARTA

Moje záliby = moje povolání?

Cíl: Žáci se zamyslí nad svými zájmy, zálibami, schopnosti a dovednostmi a budou hledat souvislosti mezi nimi a budoucím povoláním.

Postup:

1. Napíšeme na tabuli název pracovní listu (to ještě před rozdání listů žákům) a dáme prostor k tomu, aby žáci říkali své nápady. Chceme zjistit, zda daná „rovnice“ platí, či je otazník na místě.
2. Rozdáme listy a necháme žáky vyplnit první dvě otázky (*Zájmy, koníčky, hobby – co rozumíš pod těmito slovy? - Proč se lidé věnují svým koníčkům?*), potom společně diskutujeme o tom, co žáci zaznamenali do svých PL.
3. Společně s žáky vysvětlíme pojmy, se kterými budou žáci pracovat při svém zamýšlení se nad vlastními koníčky: *činnost (motivovaná, cílevědomá aktivita)*, *dovednost (je učením získaná, vede ke správnému vykonávání nějaké činnosti vhodnou metodou)*, *znalost (souhrn poznatků a zkušeností, získává se praxí nebo studiem)*, *vlastnost (označení nějakého znaku)*.
4. Poskytneme žákům dostatek času k tomu, aby mohli řešit následující úkoly, ve kterých se zamýšlejí nad svými koníčky z různých úhlů pohledu.
5. Následně můžeme diskutovat, zda žáci vyplnili vše, co jim dělalo největší potíže a zda se jim podařilo najít i adekvátní povolání.
6. Připomeneme, že mohou doma (případně v některé z dalších hodin) pracovat s doporučenou webovou stránkou.
7. Žáci založí list opět do svého portfolia.

Sebeřízení

Cíl: Žáci se seznámí s pojmem sebeřízení a současně se zamyslí nad tím, kde jsou jejich silné a slabé stránky, které se projevují při jejich studijním nasazení.

Postup:

1. Nejprve žáci písemně zodpoví 10 otázek (asi 10 – 15 min. času).
2. Poté definují žáci pojem sebeřízení, necháme zaznít některé definice, poté žákům definujeme, žáci si definici poznamenají do PL. (*Sebeřízení nám pomáhá k efektivnímu využití našich dovedností a schopností a zároveň nám pomáhá korigovat citové vnímání některých situací, zvládat problémové situace, čelit konfliktům, prosazovat se apod.*)
3. PL žákům přinese přehled technik pro sebeřízení. Postupně budeme procházet jednotlivé techniky a budeme diskutovat s žáky o jejich významu.
4. Žákům sdělíme následující: **Sebevědomí** - *ne znamená být si vším jistý, být frajer a suverén, tak jak bychom se mohli chybně domnívat. Sebevědomí je, jak samo slovo nám napovídá, „být si vědom sebou samým“, rozumět sám sobě se vším všudy. Být sebejistý. Základem cesty ke zdravému sebevědomí je umět pracovat sám se sebou. Znat své silné i slabé stránky, vědět, co mi jde a co mi dělá problémy; co zvládám s přehledem, co mi dělá obtíže; vědět, co mě dokáže naštvat, co mě dokáže rozesmát; z čeho jsem nervózní, z čeho mám strach atd. Potom žáci vyřeší další úkol k tématu sebevědomí. Tuto část uzavřeme sdělením: Důležité je znát sám sebe a být sám se sebou vyrovnaný. Zdravé sebevědomí nám potom pomáhá lépe se sebou pracovat, více efektivně zvládat nepříjemné situace a hlavně zkvalitňuje naše vztahy s naším okolím. Jak jsme schopni se všemi klady i záporů uznávat sami sebe, tak jsme schopni brát i naše okolí takové, jaké je, ač je sebevíc od nás odlišné.*
5. Nejprve přijde opět informace (je možno i formou krátké diskuze): **Disciplína a sebeovládání je kontrola chování, pocitů a emocí v konkrétních situacích.** *Abychom se byli schopni ovládat, musíme se zaměřit u sebe na své emoce a pocity: co nás štve, co nás rozpláče, co nás rozesměje, co nás znervózní... Potom žáci opět zpracují úkoly k této části.*
6. **Adaptabilita** – žáci vypracují úkol a společně hledáme, jaká pozitiva by se mohla v těchto situacích objevit.
7. **Kritika a zpětná vazba** – nejprve zkusíme společně definovat, poté sdělíme, že *kritika není nic jiného než zpětná vazba na nás: na to, co děláme, jak se chováme, jak komunikujeme, jak vystupujeme. Pokud se vůči kritice, kterou nám konkrétní člověk dává, budeme vzpouzet, nepřijmeme ji, spíše to situaci s danou osobou zhorší. Člověk, který nám říká, že se mu na nás něco nelíbí, nám vlastně dělá službu. Pokud by nám to neřekl, my bychom se o tom pravděpodobně nedozvěděli, nemohli bychom na tom začít pracovat, a tím pádem se ani zlepšovat, posouvat se dál. Potom žáci zpracují úkol, v první části spolupracují se sousedem v lavici, druhý a třetí musí být dokončen doma.*
8. V poslední části řešíme otázku **motivace**. V krátké diskuzi se ptáme, co rozumíme pod pojmem motivace, následně žáci vypracují poslední úkol, jehož řešení můžeme prodiskutovat ve třídě, ale žáky k vyjádření nenutíme.
9. Žáci založí list do portfolia.

Metodický list č. 3 - KVARTA

Jak zvládnout školní docházku

Cíl: Cílem je zamyšlení nad vlastními úspěchy a neúspěchy v dosavadním studiu, během aktivity je rozvíjena kompetence pracovní, studenti si ujasňují možnosti, které jim pomohou při volbě povolání.

Postup:

1. Žákům můžeme úvodem položit pár otázek, aby se nad nimi krátce v tichosti zamysleli: Co ti dělalo potíže v učení? Co ti připadalo lehké? Na co je třeba se při přípravě do školy nejvíce zaměřit?
2. Žáci dostanou prostor pro vytváření vlastního manuálu podle pokynů na PL, dáme jim prostor asi 15 – 20 minut.
3. Poté bychom měli diskutovat o obsahu. Mělo by vyplynout, že nejde vytvořit jeden manuál, který by se hodil pro každého a všem pomohl.
4. Pro závěrečnou reflexi můžeme použít následující otázky:
  - Jaké metody ti pomohly, abys ve škole uspěl?
  - Co jsi vyhodnotil jako málo účinné?
  - K čemu je užitečné chybování?
  - Co ses ze svých chyb naučil?
  - Z čeho se naučíš více – z chyb, nebo z úspěchu?
5. Na závěr celé aktivity dostanou žáci pokyn, aby svůj list uložili do portfolia.

Metodický list č. 4 – KVARTA

Jak se vyznat ve světě práce?

Cíl: Žáci se zamyslí, co z oblasti světa práce je jim známo, a rozvíjejí své povědomí o fungování světa práce.

Postup:

1. Nejprve se žáci písemně zamyslí nad otázkami, které mají uvedeny na PL (*Máš představy o tom, co vše musíš pro vykonávání povolání umět, co musíš znát? Víš, jak se máš ve světě práce chovat?*) 5 – 10 min.
2. Dáme žákům pokyn, aby vyplnili test na PL (na vyplnění stačí asi 10 min.)
3. Po vyplnění dáme žákům prostor k tomu, aby své výsledky porovnali ve dvojicích.
4. Na závěr celou tabulku probereme po jednotlivých otázkách podle přiloženého vyhodnocení testu. Žáci si zapisují „správné“ řešení. Nejlépe diskuzi provést v kruhu.
5. Na konci si žáci do pracovního listu zapíšou své postřehy a odpoví na otázky, uvedené v PL. (*Co jste se dozvěděli nového? Co vás překvapilo? Jak hodnotíte tuto aktivitu?*)

Vyhodnocení testu

- 1. Ne**
S hledáním práce nám pomohou agentury, úřady práce, naši přátelé, známí, rodina.
- 2. Ne**
Na úřadě práce se může čekat dlouho, než nám bude nabídnuta odpovídající práce. Často je třeba přijmout místo, které neodpovídá našemu vzdělání, je třeba počítat například s rekvalifikací.
- 3. Ano**
Počítejme s tím, že je třeba rozeslat několik desítek životopisů (říká se 30 – 40).
- 4. Ano**
Na čtení životopisů nemají manažeři mnoho času, proto je třeba napsat životopis tak dobře, aby zapůsobil na první pohled a aby manažera donutil k tomu, aby mu věnoval více času, než je obvyklé.
- 5. Ne**
Zaměstnanci mění práci v současnosti jednou za pět let. Změna je často tak velká, že je třeba si doplnit vzdělání, získávat nové dovednosti a pracovní návyky.
- 6. Ne**
Ve společnosti se vše vyvíjí velmi rychle, takže všechny znalosti zastarávají a stále se objevují nové, takže je třeba studovat a vzdělávat se po celý život.
- 7. Ano**
Skutečně jsou žádáni pracovníci, kteří jsou schopni převzít zodpovědnost za úkol, kteří řeší problémy tvůrčím způsobem, aniž by se neustále museli obracet na svého nadřízeného s dotazy.
- 8. Spíše ano**
Znalost angličtiny a schopnost ovládat počítač je dnes považována za samozřejmou. Od maturantů se obě dovednosti očekávají víceméně automaticky.
- 9. Spíše ano**
Obecně tato věta platí, ale mnozí vysokoškoláci vydělávají méně, než je celostátní průměr. Naopak někteří lidé bez VŠ si vydělávají lépe než lidé s vysokoškolským vzděláním. Některé profese nejsou dostatečně finančně ohodnoceny.
- 10. Spíše ne**
Výše platu státních zaměstnanců je často pod průměrným platem v soukromých firmách. V některých regionech ale platy státních zaměstnanců platy v soukromém sektoru převyšují.
- 11. Spíše ne**
Hodně absolventů VŠ těžce hledá práci, jde především o absolventy humanitních oborů, přírodovědných oborů, zemědělských i ekonomických oborů.
- 12. Spíše ano**
Absolventi technických oborů jsou v současné době na trhu práce „nedostatkovým zbožím“. Podle statistik nacházejí tito absolventi uplatnění velmi snadno.
- 13. Spíše ano**
Absolventi gymnázií těžko hledají uplatnění, mají sice všeobecný přehled, ale žádné praktické zkušenosti. Gymnázium je bráno jako příprava pro studium na vysoké škole.

Metodický list č. 1 – KVINTA

Učím se správně?

Cíl: Žáci se zamyslí nad tím, jakým způsobem se učí, co jim vyhovuje, vyplní si krátký test a zamyslí se nad výsledky testu.

Postup:

1. Žáci se zamyslí nad technikami a metodami učení a na PL zapíšou ty, které používají. Potom následuje diskuze, ve které se žáci podělí se spolužáky o „své“ metody.
2. Žáci vypracují test a spočítají výsledek (sčítají pouze ty křížky, které zapsali do tmavého políčka). Až budou všichni hotovi, sdělíme jim hodnotu, na kterou mají místo v PL – jde o číslo 25, dosáhli-li žáci méně než právě 25 bodů, je jejich příprava neefektivní. Můžeme se zeptat, zda někdo takový ve třídě je.
3. Žáci vyhodnotí výsledky a píšou dvě krátká zamyšlení nad tím, jak odpovídají výsledky testu jejich výsledkům ve škole a jak a kde můžou svou domácí přípravu vylepšit.
4. Je možno opět diskutovat.

Metodický list č. 2 - KVINTA

Moje oblíbené praktické činnosti

Cíl: Žáci se zamyslí nad praktickými činnostmi, které rádi či neradi vykonávají, vypracují test, sami si ho vyhodnotí a seznámí se, jak jsou tříděna povolání podle Hollandovy typologie.

Postup:

1. Žáci si vypracují odpovědi na první dvě otázky. Potom hovoří ve skupině o tom, které činnosti se u žáků objevily a které činnosti se pojí s jakými povoláními.
2. Poté žáci vyřeší test a provedou jeho vyhodnocení.
3. Nyní žákům rozdáme přílohu se skupinami povolání.
4. Žáci vyřeší poslední úkol a následuje diskuze ve skupině o tom, zda výsledky dotazníku korespondují se zájmy a představami žáků.

Metodický list č. 3 - KVINTA

Klady a záporny povolání

Cíl: Žáci by se měli zamyslet nad různými povoláními hlouběji, měli by si uvědomit klady i záporny, současně se seznámí s internetovými stránkami, které jim můžou pomoci s volbou vhodného povolání.

Postup:

1. Na úvod zjistíme, zda žáci vědí, jakému povolání se chtějí věnovat (stačí jen dotaz a žáci se přihlásí).
2. Vyzveme žáky k tomu, aby si vypsali klady a záporny svého povolání.
3. Poté mohou své výsledky prodiskutovat se sousedem v lavici.
4. Následně žáky seznámíme s internetovými stránkami, které mohou být pro jejich rozhodování velkým pomocníkem. Žáci zde najdou podrobné informace o zvolených oborech, povoláních, pracovní činnosti, charakter a předmět práce, pracovní prostředky a podmínky. (Je možno zadat jako úkol pro vybrané žáky, kteří si stránky projdou doma a potom ve škole seznámí s obsahem své spolužáky.)
5. Ideální se jeví, provést celou aktivitu v učebně vybavené PC, aby si žáci webové stránky mohli projít přímo ve škole a vypracovat tak úkoly, které jim nabízí PL.
6. Provedeme závěrečnou reflexi: Co nového žáci zjistili? Čím je aktivita (webové stránky) obohatila?

Správné řešení pro úkol na webu Průvodce světem povolání: producent, tiskový mluvčí, ekolog a kariérní diplomat. Je možno jednotlivá povolání dále rozkliknout a podívat se na bližší údaje, které se zde uvádějí.

Metodický list č. 1 - SEXTA

Rozvíjím své schopnosti a dovednosti

Cíl: Žáci se učí rozvíjet své schopnosti a dovednosti, hledají, co se jim daří a co ne, to vše s cílem vybrat nejvhodnější povolání.

Postup:

1. Žáci pracují samostatně, plní úkoly na PL. Dáme žákům dostatek času (20 – 30 min.), žáci pracují samostatně.
2. Ve dvojicích mohou své výsledky probrat a požádat spolužáka o zpětnou vazbu. Sdělíme žákům, že postřehy svých spolužáků si mohou zaznamenat do PL.
3. Je možno následně diskutovat i s celou třídou.

Metodický list č. 2 – SEXTA

Můj rozhovor na cestě za povoláním

Cíl: Žáci získají informace o vybraném povolání od osoby, která se tomuto povolání věnuje, a vyberou z něj podstatné informace, které by žákům pomohly při jejich rozhodování o jejich profesní kariéře, žáci kritickým způsobem vyhodnocují získané informace.

Postup:

1. Tentokrát se musí rozdat PL žákům s předstihem, protože tento úkol žáci vypracovávají doma. Dáme na něj žákům dostatek času.
2. Sdělíme, kdy budeme s výsledky pracovat.
3. Na dané hodině mají žáci k dispozici vyplněný pracovní list a formou diskuze se budou vzájemně informovat o výsledcích, k nimž dospěli.
4. Nejprve zjistíme, která povolání byla zpracována (přehled napíšeme na tabuli i s počtem žáků, kteří si povolání „vybrali“).
5. Necháme zaznít výsledky jednoho povolání v různých žákovských zpracováních.
6. List žáci opět založí do portfolia.

Test profesní orientace

Cíl: Prostřednictvím dotazníku pracovního zaměření získají žáci informace o oblastech světa lidské práce, které odpovídají jejich osobnostnímu profilu, zjistí svůj pracovní profil a seznámí se s profesemi, které odpovídají žakově profilu. Nejde o diagnostickou metodu, jde o sebepoznání žáka, které může být oporou při volbě povolání.

Postup:

1. Žáci vyplní dotazník (zdůrazníme, že je třeba zpracovat každý řádek testu, že je třeba odpovídat pravdivě, abychom mohli počítat s věrohodnými údaji).
2. Poté žáci zpracují výsledky podle pokynů na listu (sčítáme body pro jednotlivá písmena R I A S E C), přepíšeme hodnoty do řádku a zvýrazníme dvě nejvyšší hodnoty. Poté zaneseme do šestiúhelníku (připomeneme žákům, aby pracovali pozorně a nedošlo k záměně hodnot u jednotlivých písmen).
3. Potom se žáci seznámí s tím, co odpovídá jejich profesnímu profilu a seznámí se s popisem jednotlivých typů (za tímto účelem rozdáme žákům přílohu).
4. Připomeneme, že každý z lidí se podobá některému z uvedených typů. Někteří jedinci jsou zcela vyhranění, u některých je patrná kombinace několika typů. Pokud žáci nejsou v dnešním výsledku ukázáni jako vyhranění, není důvod k panice – musí se dále sebepoznávat.

Na druhé straně jde o výsledek, který žákům ukazuje, ve kterém povolání budou s největší pravděpodobností spokojeni. Dotazník ale nevyovídá nic o tom, zda mají žáci pro daná povolání skutečné schopnosti!

Metodický list č. 1 - SEPTIMA

Moje profesní volba

Cíl: Žáci se zamýšlí nad vybraným povoláním z pohledu osobních důvodů, charakterizují vybranou profesi z různých hledisek.

Postup:

1. V prvním úkolu vybírají žáci charakteristiku vybraného povolání vždy ze dvou protichůdných možností.
2. Ve druhém úkolu sestavují žáci své pořadí osobních důvodů pro výběr povolání. Po skončení této aktivity je možno nechat žáky, aby srovnali své výsledky ve dvojici, popřípadě prohovoříme výsledky ve skupině. Může být zajímavé, které z důvodů u většiny žáků nehrají roli při výběru.
3. Žáci nyní napíšou, která povolání splňují jejich představy, opět diskutujeme o výsledcích této části úkolu.
4. Poslední úkol může být časově náročnější, žáci mohou vypracovat jen první část, případně ty části, které jsou schopni vyplnit v hodině. Zbývající necháme vypracovat doma, v další hodině je možno porovnat výsledky v těch případech, že žáci charakterizují stejné povolání.

Metodický list č. 2 - SEPTIMA

Správné rozhodnutí

Cíl: Žáci se seznámí se čtyřmi kroky vedoucími k dobrému rozhodnutí, vyhledají podstatné informace k vybraným VŠ.

Postup:

1. Žákům sdělíme, že naše rozhodování by mělo probíhat ve čtyřech krocích, jak mají zachyceno na pracovním listě. Délkou se jednotlivé kroky liší, ale je důležité provést je ve správném pořadí. Tak můžeme eliminovat chybnou volbu.
2. Důležitým aspektem při žákově výběru je fakt, na jaký obor se zaměřit a jak dlouho se jeho studiu věnovat.
3. Nyní žáci přistoupí k plnění úkolů.
4. Krok 3 – Informace – bude patrně nejlépe dokončit doma, protože žáci k těmto závěrům nemusí dojít během hodiny ve škole a kromě toho potřebují informace, které budou vyhledávat na internetu.
5. V závěru můžeme diskutovat o tom, k jakým závěrům žáci došli (případně se v některé další hodině věnovat třetímu kroku).

Metodický list č. 3 - SEPTIMA

Nároky zaměstnavatelů na absolventy škol při nástupu do zaměstnání

Cíl: Žáci se mají seznámit s nároky, které jsou kladeny na absolventy školy při nástupu do zaměstnání, žáci budou pracovat samostatně, ve dvojicích a budou si uvědomovat, kde mají své silné a slabé stránky.

Postup:

1. Žáci nejprve plní první úkol samostatně, potom ve dvojicích.
2. Následně promítneme správné řešení. Jednotlivé body odkrýváme postupně, necháme žákům čas na to, aby si mohli řešení zaznamenat do PL. Současně o každém z bodů diskutujeme.
3. Závěrem si žáci zapíší malé zamyšlení nad tím, jak by splnili tyto nároky v současné době, na kterých požadavcích by museli ještě zapracovat. V případě zájmu je možno i o tomto diskutovat ve skupině.

Poznámky k řešení:

- Jazykové schopnosti – především u firem se zahraniční účastí, v ČR (i na Prostějovsku) sílí požadavky na znalosti němčiny, znalosti angličtiny se považují za standard
- Dobrá komunikace – umění diskutovat, vysvětlovat, zpracovat písemné materiály, příprava písemností, čtení s porozuměním, vlastní interpretace nastudovaného, prezentace
- Schopnost učit se nové věci – ve všech oborech celoživotní vzdělávání, získávání zpětné vazby za účelem odborného růstu, vyhledávání metod, které vedou ke zvýšené efektivitě učení
- Ochota k týmové spolupráci – být platným členem týmu, podílet se na společných cílech, schopnost zastávat různé pozice v týmu, schopnost volby vhodných metod práce
- Řešení problémů – analyzovat problémové situace, navrhnout možnosti jejich řešení, schopnost plánování a realizace problémů
- Řešení numerických aplikací – znalost a používání základních statistických technik, znalost aritmetiky
- Rozhodování – volba správného řešení různých situací (pracovních, vztahových)
- Tvořivé myšlení – kreativita v nejrůznějších situacích
- IT

Řešení

Jazykové schopnosti

Dobrá komunikace

Schopnost učit se nové věci

Ochota k týmové spolupráci

Řešení problémů

Řešení numerických aplikací

Rozhodování

Tvořivé myšlení

Informační technologie

Metodický list č. 4 - SEPTIMA

Moje nabídka

Cíl: Žáci se zamyslí nad svými schopnostmi a dovednostmi, které jsou potřebné pro jejich budoucí profesní dráhu a sestaví si jejich přehled.

Postup:

1. Žákům dáme prostor, aby si sestavili přehled toho, co mohou budoucímu zaměstnavateli nabídnout.
2. Na závěr necháme zaznít, co se v jednotlivých kategoriích objevilo. Tento krok je důležitý, protože si tak žáci třeba uvědomí něco, co ovládají, ale sami to zapoměli uvést.
3. Nezapomeneme zdůraznit, že je dobré mít takový seznam v počítači a průběžně ho aktualizovat. Totéž platí pro životopis.

Metodický list č. 5 – SEPTIMA

Životopis

Cíl: Žáci se seznámí s formální i obsahovou stránkou pro psaní životopisu, využijí možnosti napsat si životopis on-line.

Postup:

1. Společně si připomeneme zásady psaní životopisu a projdeme jednotlivé položky.
2. Žáci vytvoří vlastní životopis. Zde zvážíme, zda dostanou prostor ve škole (je třeba mít k dispozici počítače) nebo zda napíšou životopis doma a v hodině projdeme některé z životopisů.
3. Žáci si vytvořený životopis vytisknou a založí do svého portfolia.

Metodický list č. 1 – OKTÁVA

Maturita a co dál?

Cíl: Žáci se zamýšlejí nad svými schopnostmi, hodnotí své kompetence, hledají své silné a slabé stránky, klady a zápory vybrané profese.

Postup:

1. S žáky nejprve vyjasníme pojmy organizační, sociální, odborné a osobní kompetence.
2. Žáci pracují samostatně.
3. V rámci reflexe na konci aktivity se zaměříme na to, jaké kladné a stinné stránky žáci jmenují u jednotlivých profesí, jaké schopnosti by žákům mohly chybět k naplnění jejich cílů, a doplníme otázkou, jak postupovat, pokud žákům nějaké schopnosti chybí.

Metodický list č. 2 – OKTÁVA

Pomaturitní rozcestník

Cíl: Studenti se zamýšlí nad možnostmi, které mají po složení maturity. Pracovní list předkládá jednotlivé možnosti a studenti hledají jejich klady a zápory.

Postup:

1. Studentům necháme prostor, aby se zamysleli nad klady a zápory u jednotlivých pomaturitních možností.
2. Studenti ve dvojicích porovnají své výsledky (možno potom ještě nechat pracovat i v menších skupinách, např. po 4, nebo místo ve dvojicích pracovat přímo ve skupinkách).
3. Vyučující studenty seznámí s informacemi, které by se měly u jednotlivých možností objevit. Doporučujeme promítnout a případně nechat žáky komentovat.
4. Připomeneme studentům, aby si PL uložili do svého portfolia.

Řešení:

1. soukromé VŠ

klady	zápory
často bez přij. zkoušek, vysoká šance na přijetí	školné v řádu desetitisíců
možnost stipendií nebo odpuštění školného	nutno sledovat návaznost mag. studia a šance na uplatnění po studiu
většinou individuálnější přístup, menší konkurence při zkouškách či zápisech	velká část škol neposkytuje dotované ubytování a stravování

2. veřejné a státní VŠ

klady	zápory
<ul style="list-style-type: none"> neplatí se školné dobré uplatnění absolventů u tech. a lékařských oborů	nižší šance na přijetí, vyšší, "úmrtnost" v prvních ročnících
pro výkon některých povolání (lékaři, advokáti) nutno absolvovat obory na veřejných školách	omezená možnost přivýdělků při studiu
velký výběr oborů, návaznost v dalších stupních studia	nutno sledovat šance na uplatnění po studiu a provázanost s praxí

3. VOŠ

klady	zápory
prakticky zaměřené vzdělání, prohloubení specializace, praxe součástí studia	školné
často bez přij. zkoušek, vysoká šance na přijetí	zaměstnavatelé mohou dávat přednost VŠ vzdělání
možnost zkráceného studia na VŠ	

4. jazykový pobyt v zahraničí

klady	zápory
zdokonalení v jazyce, možnost složení jaz. zkoušky	školné, peníze na cestu a na pobyt
možno sehnat brigádu a přivydělat si	náročné zařizování, přes agenturu poplatky navíc

5. přípravné kurzy

klady	zápory
intenzivní příprava, bližší poznání oboru	cena kurzu, náklady na dopravu nebo ubytování
možnost kombinace s pomaturitním jaz. studiem pro získání statusu studenta	obvykle nezískáte status studenta
výhodná cena v přepočtu na hodinu (cca 70 Kč/hod.)	nemáte jistotu přijetí na daný obor

6. práce v zahraničí

klady	zápory
získání jaz. znalostí, praxe a zkušeností	u stáží nebo dobrovolnických projektů minimální plat nebo jen ubytování a strava
	obtížné hledání pozic v požadovaném oboru nebo kvalifikaci
	náklady na ubytování, cestu, agenturu mohou převýšit vydělanou částku

7. studium v zahraničí

klady	zápory
<ul style="list-style-type: none"> v zemích EU stejné podmínky jako pro místní studenty nepotřebujete vízum můžete pracovat při studiu	<ul style="list-style-type: none"> složitě příj. řízení případně školné nutnost přihlášení na místních úřadech
dodatek k diplomu má stejnou platnost i u nás	kulturní rozdíly a jaz. bariéra, neznámé prostředí
můžete absolvovat jen část studia v zahraničí, např. Erasmus	v zemích mimo EU - další admin. úkony (víza)
status studenta v případě, že je zahraniční škola uznána MŠMT za rovnocennou VŠ v ČR	náklady na ubytování, cestu, agenturu

8. pomaturitní jazykové studium

klady	zápory
zdokonalení v jazyce, možnost složení jaz. zkoušky	cena kurzu, náklady na dopravu, příp. ubytování
možnost přivýdělků	
výhodná cena v přepočtu na hodinu	
při zahájení studia do konce roku po maturitě u akreditované školy nadále status studenta	

Metodický list č. 3 - OKTÁVA

Jaké studium?

Cíl: Studenti se seznámí blíže s vybraným oborem, utřídí si všechny podstatné informace. Vyhledají termíny a podmínky přij. řízení, zjistí, co je čeká v 1. semestru, jaká je struktura oboru.

Postup:

1. Studenti vyplní PL samostatně. Můžeme jim poskytnout možnost dohledávat informace na internetu (případně doplní tyto informace doma).
2. Po vyplnění mohou srovnat své výsledky ve dvojicích.
3. V plénu by měly zaznít informace, které jsou obecné a stejné pro všechny. Velká část studentů zjistí, že přij. zkoušky probíhají formou NSZ (Národních srovnávacích zkoušek), uchazeči o studium na MU musejí počítat s TSP (Testy studijních předpokladů), objeví se i oborové testy (medicína, technické obory).
4. Poskytneme studentům informaci, že je třeba se na tyto typy zkoušek intenzivně připravovat.
5. Studentům dáme pokyn uložit PL do portfolia.

Metodický list č. 4 - OKTÁVA

Jaké schopnosti - jaké studium?

Cíl: Studenti porovnájí své schopnosti a zájmy se svou volbou studia.

Postup:

1. Studenti pracují samostatně, řeší úkoly na PL.
2. Závěrem možno uskutečnit v plénu vyhodnocení, jestli studenti dospěli k tomu, zda jejich zájmy a schopnosti odpovídají vybranému oboru. Pokud došlo k rozporu, doporučit jim, aby svou volbu ještě jednou dobře zvažili a případně se rozhodli pro jiný obor.

Aktivně na den otevřených dveří

Cíl: Studenti se aktivně podílejí na získání informací na dnu otevřených dveří, aby získali detailnější přehled o studiu na vysoké škole.

Postup:

Pracovní list rozdáme studentům koncem září, počátkem října. Ti, kteří se zúčastní dne otevřených dveří, tak mají možnost cíleně získávat potřebné informace.

Ostatní mohou doplnit alespoň některé informace při/po návštěvě veletrhu Gaudeamus, případně mohou použít informace, které získají na internetu.

Všichni tak mají přehled o informacích, které mohou také pomoci při výběru vhodné VŠ.

Metodika Kariérní praxe

Součástí systému kariérního poradenství je týdenní Kariérní praxe žáků ve firmách. Studentů se ujme kouč kariérní praxe, jehož práci bude student pozorovat, tzv. stínovat. Poznává, jak vypadá náplň pracovního dne v daném oboru a co všechno vybrané povolání obnáší. Výsledkem je reálná zkušenost žáka s vybraným povoláním, podle které se může rozhodnout, jestli bude k tomuto povolání dále směřovat nebo jestli se bude orientovat jiným směrem.

Pro žáka je nejvíce viditelný týden, kdy Kariérní praxi absolvuje, ale aby byla Kariérní praxe pro žáka opravdovým přínosem, je třeba pečlivé přípravy před praxí a náležitého zhodnocení po praxi.

1. Přípravná fáze

Studenti by praxi měli vykonávat na tom pracovišti, které nejvíce odpovídá jejich představě o budoucím povolání. Proto je dobré prostřednictvím krátkého dotazníku zjistit, jaké představy o budoucím povolání mají. Tak je zajištěno, že přijdou do kontaktu s prostředím a s činnostmi, které je v budoucí profesi očekávají a že to přispěje k tomu, aby v budoucnu vybírali studijní obor s ohledem na předchozí zkušenosti.

Necháme žáky vyplnit krátký dotazník, který následně vyhodnotíme.

Vzor dotazníku:

Dotazník před nástupem na kariérní praxi		Jméno:		
Zakroužkujte, prosím, vámi zvolenou odpověď.				
1.	Vím, jaký obor bych chtěl/a po maturitě studovat?	ANO	NE	
2.	Může mi kariérní praxe při mém rozhodování pomoci?	ANO	NE	NEVÍM
3.	V jaké oblasti (jde o obor či povolání) bych chtěl/a kariérní praxi uskutečnit? Své rozhodnutí zdůvodni. Uveď jen jednu možnost.			
	_____			
	_____			
	_____			
4.	Náhradní varianta – pro ty, kteří nejsou pevně rozhodnuti (a taky pro případ, že vámi požadované pracoviště nebude k dispozici). Uveď jen jednu možnost.			
	_____			
5.	Jaká očekávání mám od této praxe:			
	_____			
	_____			
	_____			

Vytvoříme přehled oborů, o které je zájem, který doplníme seznamem studentů.

2. Zajišťování “pracovních pozic”

V jednotlivých firmách získáme kouče a odpovídající počet pracovních míst. S kouči dojednáme veškeré náležitosti kariérní praxe. Vzory dokumentů (Dohoda s organizací o kariérní praxi CMG, Dohoda o provedení práce, Náplň práce kouče kariérní praxe) pro tento krok jsou součástí přílohy.¹

3. Příprava dokumentů, které doprovázejí studenta na praxi

Studenti vyplní před odchodem na praxi s dostatečným předstihem dva dokumenty. Prvním je slib mlčenlivosti a ve druhém se studenti krátce představí, aby už s jejich příchodem na pracoviště měl kouč alespoň základní informaci o studentovi, se kterým bude následující týden spolupracovat (viz příloha).

4. Úvodní seminář před nástupem na kariérní praxi

Cíl: Cílem tohoto semináře je rozdělení studentů na praxi, seznámení s tím, jaké povinnosti mají během praxe a jaké výstupy jsou očekávány po jejím ukončení.

Pomůcky: pracovní list

Metody práce: samostatná práce, práce ve dvojicích i ve skupinách

V úkolu 1 (jehož zadání na PL úmyslně chybí) dostanou studenti pokyn, aby napsali alespoň pět pojmů, které se jim vybaví v souvislosti s kariérní praxí. Poté se čtou některé záznamy, doplňují se o pojmy, které ještě nezazněly.

Následně studenti vypracují úkol 2 a následně si ve dvojicích sdělí své řešení. Necháme zaznít i v plénu, co vše se objevilo ve studentských odpovědích.

Nyní je na pracovním listě prostor pro informace, které se týkají základních informací, jež se vážou k nástupu na praxi. Od firem jsme dostali přesné údaje, často doplněné i popisem toho, jak místo studenti naleznou. Pro praxi v nemocnici byly vyžadovány určité pomůcky, což si studenti také poznamenali.²

Velkou pozornost věnujeme zadání povinností během praxe. Studentům jsou připomenuty zásady slušného chování. Je jim představen deník praxe. Jejich povinností je vést pravidelně zápisy do deníku praxe, který je umístěn na internetu.

Studenti dostanou pokyn, aby si každý uložil svůj deník a aby přizval ke sdílení kariérního poradce a třídního učitele. Úkolem studentů je zapisovat činnosti, které během jednotlivých dnů vykonávali, a současně zaznamenávají získané kompetence a důležité zkušenosti.

---

¹ V našem případě získávala kouče Okresní hospodářská komora, která je partnerem našeho projektu. Stejně tak předávala ve firmách veškeré tiskopisy a zajistila pro nás informace o tom, kde, v kolik hodin a u jaké osoby se mají studenti hlásit při nástupu na praxi.

² V jednom případě byli studenti koučem kontaktováni ještě před úvodním seminářem, byly jim předány všechny základní informace a byl jim zadán i úkol, který měli vyřešit před nástupem na praxi.

Posledním bodem úvodního semináře je informace o výstupu a hodnocení praxe. Před ukončením praxe obdrží studenti emailem pracovní list, který vyplní podle pokynů a vyplněný přinesou na závěrečný (evaluační) seminář.

Příprava na kariérní praxi – úvodní seminář

1.

---

2. Zkusme přemýšlet dále o tom, co nás na praxi čeká. Dokončete následující věty.

Velmi se těším na

Starosti mi dělá

Od praxe očekávám

Moje předpokládaná pracovní doba: _____

První den se budu hlásit u (osoba, čas) _____

Jaké speciální vybavení (např. oblečení) potřebuji? _____

Jaké zvláštní předpisy budu muset dodržovat? _____

Moje povinnosti během praxe:

Můj závěrečný výstup z praxe a způsob vyhodnocení:

---

5. Týdenní kariérní praxe

Během pracovních dnů studenti pravidelně doplňují údaje do deníku praxe. Zápisy jsou pravidelně pročitány a studenti dostávají zpětnou vazbu, pokud něco neodpovídá zadání. Tímto způsobem je udržován kontakt se studenty.

Během praxe pořizují studenti v rámci možností i fotografie, kterými mohou doplnit závěrečné vyhodnocení praxe, případně je fotografie možno použít dále (např. pro zprávy do tisku, pro webové stránky školy apod.).

Deník praxe

Po celou dobu praxe (pravidelně každý den) ved' záznamy o praxi a dělej si poznámky. Poznámky piš do tabulky nebo můžeš každému dni věnovat jednu stránku.

Ved' deník v elektronické podobě.

Vytvoř si dokument „Deník praxe + Jméno, Příjmení“ na disku googlu. Po vytvoření dokumentu pozvi výchovného poradce a třídního učitele ke sdílení tvých zápisů.

Po skončení své praxe deník vytiskni a založ do svého portfolia.

	vykonávané činnosti	získané kompetence, důležité zkušenosti
pondělí		
úterý		
středa		
čtvrtek		
pátek		

6. Závěrečný (evaluační) seminář

Po skončení praxe se studenti sejdou ke dvouhodinovému semináři, který si klade za cíl vyhodnotit celou kariérní praxi. Na seminář přijdou studenti připraveni - mají vyplněný pracovní list, na kterém provedli doma zamyšlení nad praxí z různých úhlů pohledu.

Na úvod semináře studenti hodnotí praxi - v heslech, bez velkého přemýšlení.

V další části semináře se vytvoří skupinky podle toho, jak byli studenti rozděleni na jednotlivá pracoviště. Dostanou časový prostor k tomu, aby si ve skupinách představili svou prezentaci (asi 10 minut). Postupně vystoupí jednotlivé skupiny, v nichž prohovoří všichni členové.

Stěžejní body jednotlivých prezentací jsou následující:

- firma (instituce), kde studenti praxi vykonávali
- jaké činnosti vykonávali
- jak se jim jednotliví koučové věnovali
- jaké nové znalosti, zkušenosti a kompetence si z praxe odnesli
- jestli by dané povolání chtěli vykonávat

Následně studenti odpovídají na případné dotazy svých spolužáků.

Posledním krokem semináře je závěrečné jednoduché vyhodnocení praxe formou krátkého dotazníku. Studenti odpovídají na čtyři otázky a hodnotí na pětibodové škále.

Vzor dotazníku:

Vyhodnocení kariérní praxe					
Ohodnoť následující čtyři oblasti své kariérní praxe od „nedostatečně“ – 1 po „výborně“ – 5.					
Předpokládaná využitelnost pro budoucí povolání					
1	2	3	4	5	
Náhled do světa práce					
1	2	3	4	5	
Praxe mne bavila					
1	2	3	4	5	
Získané poznatky					
1	2	3	4	5	

Studenti si vytisknou deníky praxe a společně s pracovními listy pro úvodní i závěrečný seminář založí do svého profesního portfolia.

Zhodnocení přínosu praxe

Uzavřel/a jsi kariérní praxi, vyplnil/a jsi deník praxe, nyní je třeba zhodnotit přínos pěti dní strávených v „pracovním procesu“.

Vypracuj následující úkoly – ujasníš si tak, co jsi praxí získal. Tvé poznatky budou současně i inspirací pro tvé spolužáky – výsledky budeme prezentovat na závěrečném semináři ke kariérní praxi. Je nutno si tento dokument přinést s sebou a být připraven na prezentaci.

Tvůj spontánní dojem z praxe:

Jaké úkoly jsi vykonával/a?

Které z úkolů pro tebe byly zajímavé a přínosné?

Zaznamenej své nejdůležitější zkušenosti a poznatky:

Co osobně jsi získal?

Jaký přístup jsi zaznamenal ze strany organizace?

Jaká byla spolupráce s tvým koučem?

Mohl/a jsi nějakým způsobem uplatnit své teoretické poznatky v praxi?

Budou mít tvé zkušenosti z praxe vliv na budoucí volbu povolání? Umíš si představit, že vykonáváš toto povolání. Zdůvodni.

Na co by se měl při vzdělávání ve škole klást větší důraz?

Jak by mohla být praxe vylepšena?

Zaznamenej si klady a zápory povolání, kterému ses během praxe věnoval/a.

😊	☹️

7. Vyhodnocení praxe z pohledu kariérního poradce

Kariérní poradce projde evaluační dotazníky, zpracuje výsledky a informuje své kolegy o tom, jak byli studenti s praxí spokojeni. Stejně tak předá informace o tom, jak si studenti plnili své úkoly během praxe.

Seznámí se také s hodnocením, která vypracují koučové na závěr kariérní praxe.

8. Závěr

Protože není jednoduché získat pro studenty tuto první pracovní a profesní příležitost, je dobré, dát koučům zpětnou vazbu, jak si jejich práce vážíme.

Zašleme jim děkovný dopis, ve kterém poděkujeme za jejich přínos pro úspěšný průběh praxe. Nabídneme také možnost neformálního setkání, kde by mohli ústně sdělit, jak celou aktivitu hodnotí, jak hodnotí vystupování studentů. Na akce je vhodné přizvat i několik studentů, kteří by přednesli svou prezentaci, aby i kouči získali zpětnou vazbu.

9. Přílohy:

---

³ To vše může vést k tomu, že se nám za přispění Okresní hospodářské komory (která svou pomoc a podporu přislíbila) podaří začlenit kariérní praxi do školního vzdělávacího programu a vytvořit z ní nedílnou součást přípravy studentů na zodpovědnou volbu povolání.

Dohoda o zajištění kariérní praxe studentů

.....
název a sídlo organizace

zastoupený(á) .....
jméno a příjmení, titul

a
.....
název a sídlo organizace

zastoupený(á) .....
jméno a příjmení, titul

uzavírají dohodu o zabezpečení kariérní praxe.

I. Předmět dohody

Předmětem dohody je zajištění pětidenní kariérní praxe studentů .....
v termínu ..... v rozsahu 20 hodin za uvedené období.

II. Povinnosti smluvních stran

1. Smluvní strana 1 – vysílající organizace:

- 1.1. Seznámí studenty s cíli, úkoly, pravidly, hodnocením kariérní praxe a dalšími povinnostmi studentů v průběhu praxe, kterými jsou zejména:
  - Dodržování etických norem
  - Dodržování předpisů BOZP a PO, vnitřního a pracovního řádu a dalších vnitřních směrnic organizace a pracoviště
  - Respektování pokynů vedoucího praxe, kterého stanoví organizace zajišťující praxi
  - Dodržování dohodnuté docházky studentů na pracoviště
- 1.2. Stanovuje ....., kariérního poradce, za pracovníka odpovědného za vedení studentské kariérní praxe a komunikaci s organizací poskytující praxi.
- 1.3. Zajistí informování vedoucího studentské praxe v organizaci zabezpečující praxi o cílech, průběhu, úkolech studentů a hodnocení kariérní praxe.
- 1.4. Zajistí informování vedoucího praxe v organizaci poskytující praxi o specifikách studentova profesního zájmu a předpokladech pro výkon profese, která je předmětem praxe.

2. Organizace zajišťující kariérní praxi:

2.1. Na základě smlouvy o kariérní praxi studenta(ky) umožní studentovi(ce) vykonat kariérní praxi ve své organizaci v oblasti dohodnuté profese. V rámci kariérní praxe organizace:

- Určí studentovi(ce) svého zaměstnance - odborného vedoucího kariérní praxe (kouč praxe).
- Seznámí studenta(ku) s pracovištěm, kde bude praxe prováděna a poskytne mu (jí) potřebné informace v oblasti BOZP, provozního a pracovního řádu a dalších specifik pracoviště. Pokud to charakter pracoviště vyžaduje, poskytne studentovi(ce) na dobu praxe nezbytné ochranné pracovní pomůcky.
- Seznámí studenta(ku) s běžnou pracovní náplní a denní praxí profese, která je předmětem praxe.
- Seznámí studenta(ku) s nutností zachovávat mlčenlivost o osobních a citlivých údajích, s nimiž se případně studenti během praxe seznámí. Vyjádřením této skutečnosti je podpis závazku mlčenlivosti studentů vykonávajících praxi (součást formuláře o poučení studenta na začátku praxe).
- Umožní studentovi(ce) v průběhu kariérní praxe sledovat práci vedoucího praxe a vykonávat práce, které odpovídají možnostem studenta(ky).

2.2. Spolupracuje se školou v průběhu kariérní praxe studentů.

2.3. Po ukončení praxe provede hodnocení kariérní praxe studentů formou vyplnění hodnotícího formuláře.

3. Ostatní ujednání

3.1. Vedoucí kariérní praxe vykonává tuto činnost na základě dohody o provedení práce mezi pracovníkem a vysílající organizací. Mezi studenty a pracovištěm nevzniká pracovní ani jiný obdobný poměr, jejich vztahy se neřídí Zákoníkem práce. Studentovi v souvislosti s vykonávanou praxí nevzniká nárok na odměnu.

3.2. Škola odpovídá svým studentům za případné škody na zdraví a jiné škody, které by při výkonu odborné praxe podle této dohody na pracovišti organizace utrpěli.

3.3. Studenti jsou během výkonu praxe studenty školy a podléhají školnímu řádu.

3.4. Tato dohoda zaniká splněním předmětu dohody. Může zaniknout i dohodou smluvních stran nebo odstoupením od dohody, jestliže by některá ze stran porušila ustanovení této dohody.

3.5. Dohoda je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá strana obdrží jedno vyhotovení.

3.6. Dohoda nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu obou stran.

V .....dne.....

V .....dne.....

.....
Jméno, příjmení, funkce

razítko a podpis

.....
Jméno, příjmení, funkce

razítko a podpis

Dohoda o provedení práce

.....
název a sídlo organizace

zastoupený(á) .....

jméno a příjmení, titul

a pracovník

....., rodné číslo .....

trvale bytem .....

zdravotní pojišťovna .....

číslo účtu .....

uzavírají podle §75 zákona č.262/2006Sb (Zákoník práce) v aktuálním znění tuto

dohodu o provedení práce

1. Základní ujednání

1.1. Dohodnutý druh práce:

Kouč kariérní praxe

Náplň práce:

- Seznámení studentů s pracovištěm, poučení studentů o BOZP, seznámení s pracovním řádem pracoviště a vnitřními předpisy
- Realizace dohledu nad studenty na odborných pracovištích po dobu vykonávání praxe
- Vedení studentů při tvorbě prezentace o přednostech a rizicích odborných pracovišť, o požadavcích zaměstnavatelů a nárocích jednotlivých profesí
- Vypracování hodnocení kariérní praxe studentů
- Poskytování zpětné vazby škole

1.2. Místo výkonu práce: .....

1.3. Tato dohoda se sjednává od ..... do .....

1.4. Sjednaný rozsah práce: max. 20 hodin

2. Další ujednání

2.1. Sjednaná odměna za vykonanou práci činí .....

Odměna je splatná ve výplatních termínech určených zaměstnavatelem pro výplatu mzdy. Odměna za vykonanou práci bude vyplacena na základě výkazu o vykonané práci, který pracovník nejpozději poslední pracovní den v měsíci předloží statutárnímu zástupci školy.

2.2. Pracovník potvrzuje, že byl při nástupu do zaměstnání dostatečně obeznámen s právy a povinnostmi vyplývajícími pro něj z dohody o provedení práce, pracovního řádu, vnitřního řádu, organizačního řádu, vnitřního mzdového předpisu bezpečnostních předpisů a dalších interních předpisů a směrnic, které jsou mimo jiné volně přístupné v kanceláři.

2.3. Pracovník se zavazuje vykonávat sjednaný druh práce osobně, řádně, odpovědně, a to podle pokynů zaměstnavatele, respektovat při výkonu práce předpisy o bezpečnosti, ochraně zdraví při práci, požární a další předpisy a vnitřní směrnice.

2.4. Pracovník se zavazuje nejednat v rozporu se zájmy zaměstnavatele a o věcech interního charakteru zachovávat mlčenlivost. V případě, že bude mít pracovník výhrady k činnosti školy, zavazuje se neseznamovat s nimi veřejnost včetně rodičů a žáků, ale projednat je se zaměstnavatelem a tím se aktivně podílet na tvorbě programu školy. Zaměstnanec se zavazuje respektovat výchovně vzdělávací poslání církevní školy a svou prací a jednáním je naplňovat i mimo pracovní dobu.

2.5. Zaměstnavatel sjednává s pracovníkem poskytování cestovních náhrad dle §155 zákoníku práce v případě, že pracovní úkol související s touto dohodou bude v místě mimo obec bydliště.

2.6. Obsah dohody o provedení práce může být změněn jen tehdy, dohodnou-li se na tom obě smluvní strany v písemném dodatku k této dohodě.

2.7. V ostatních věcech se vztahy mezi zaměstnavatelem a pracovníkem řídí ustanovením zákoníku práce a předpisy s ním souvisejícími.

2.8. Tato dohoda byla sepsána ve dvou vyhotoveních, z nichž jedno zůstává pracovníkovi. Zaměstnanec i zaměstnavatel podepisují tuto dohodu na důkaz svého souhlasu s jejím obsahem.

V ..... dne .....

.....
pracovník

.....
zaměstnavatel

Náplň práce kouče kariérní praxe

1. Náplň práce:

- a. Kouč kariérní praxe je patronem studenta v průběhu kariérní praxe, tj:
  - i. Rámcově seznámí studenta s celou organizací. Podrobně studenta seznámí s pracovištěm, na kterém bude student působit
  - ii. Seznámí studenta s řádem a základními předpisy pracoviště, tj. zvláště s časovým rozvrhem práce, bezpečnostními předpisy, ochrannými pracovními pomůckami a dalšími požadavky, které jsou na pracovníky kladeny. Seznámí studenta s pravidly pro zacházení s důvěrnými informacemi.
  - iii. Seznámí studenta s náplní práce profese, kterou bude student na pracovišti stínovat či bude plnit dílčí úkoly.
  - iv. Na začátku každého dne seznámí studenta s průběhem pracovního dne a úkoly, které bude student plnit.
  - v. V průběhu dne kontroluje studentovu činnost a zodpoví případné dotazy.
  - vi. Na závěr každého dne společně se studentem práci vyhodnotí a zodpoví případné dotazy studenta.
- b. Kouč kariérní praxe okamžitě informuje školu o všech problémech, které případně v průběhu praxe nastanou
- c. Kouč kariérní praxe provádí hodnocení kariérní praxe studenta a podává návrhy ke zlepšení realizace kariérní praxe pro další rok (*evaluační formulář*)

Cíl kariérní praxe studentů

Kariérní praxe vychází ze zkušenosti, že studenti maturitních ročníků si jen obtížně volí obor dalšího studia na vysoké škole a tím i svou budoucí profesi. Často studenti nemají představu, co obnáší profese, na kterou by se chtěli studiem VŠ připravovat. Nežádka se pak stává, že z důvodu špatné volby studijního oboru studenti po prvním roce studia VŠ mění obor a znovu začínají v prvním ročníku na jiné VŠ.

Cílem projektu je pomoci studentům s výběrem oboru studia na vysoké škole tak, aby zvolený studijní obor odpovídal zájmům a nadání studenta a vytvářel tak předpoklad pro úspěšné dokončení studia a profesně naplněný život. Celý projekt „KARIÉRNÍ PRAXE“ za tímto účelem mimo jiné obsahuje tyto aktivity, které organizuje především kariérní poradce školy (pedagog se specifickým vzděláním pro výkon funkce):

- a) Systematické a dlouhodobé vedení studenta k správné volbě dalšího studia po ukončení gymnázia formou rozhovorů, přednášek, besed s odborníky na volbu dalšího studia, testů zájmů a nadání, testů profesní orientace, práce s tematickými pracovními listy, vytvářením studentského profesního portfolia vývoje profesního zájmu studenta a dalšími aktivitami.
- b) Týdenní kariérní praxe studenta 2. ročníku střední školy (sexty osmiletého gymnázia) na pracovišti podle představy o budoucí profesi studenta. Praxi bezprostředně

předchází úvodní seminář, na kterém jsou studenti seznámeni s průběhem a cílem praxe. Praxe je ukončena konferencí, na které studenti prezentují zkušenosti ze své kariérní praxe ostatním studentům. Tím dochází k zprostředkování zkušenosti každého studenta těm, kteří byli na jiném pracovišti.

Je možné, že student se po kariérní praxi rozhodne studovat i jiný obor. I tím ale praxe splnila svůj účel.

Důležité kontakty na vysílající školu:

Slib mlčenlivosti studenta(ky)

Jméno a příjmení studenta (ky): .....

Datum narození: .....

Trvalé bydliště: .....

Jsem si vědom(a) skutečnosti, že v průběhu kariérní praxe mohu přijít do styku s osobními a citlivými údaji osob (viz §4 Zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů) či interními skutečnostmi pracoviště, na kterém budu praxi vykonávat. Jsem si vědom(a) citlivosti a intimity osobních údajů fyzických osob i skutečnosti, že interní informace pracoviště nejsou určeny k jejich šíření. Zavazuji se tímto uvedené osobní údaje i interní informace o pracovišti nekopírovat, nezveřejňovat ani je svěřovat jiné osobě.

V ..... dne .....

.....
podpis pracovníka organizace

.....
podpis studenta

Představení studenta (studentky) při nástupu na pětidenní kariérní praxi

(vyplňuje student)

Vysílající organizace: .....

Organizace poskytující praxi: .....

Student:

Jméno a příjmení: .....

Ročník studia: .....

Proč si vybírám praxi v této organizaci – můj zájem o studium oboru, můj zájem o budoucí povolání:

Moje další zájmy:

Moje silné stránky:

.....
Podpis studenta

.....
Podpis TU, razítko školy

Hodnocení kariérní praxe studenta(ky)

Jméno a příjmení studenta(ky): .....

Organizace, na níž student(ka) praxi vykonával(a): .....

Pracovní pozice, kterou student(ka) stínoval(a): .....

Termín praxe: .....

Vlastní hodnocení studenta(ky):

1. Docházka na pracoviště a dodržování pracovní doby:

- Výborná, bez jakýchkoli problémů
- Dobrá, vyskytly se drobné problémy, které bylo možné řešit
- Vyskytly se závažné problémy

Další sdělení:

2. Komunikace se studentem (tkou) a respektování pokynů:

- Výborné, bez jakýchkoli problémů
- Dobré, vyskytly se drobné problémy, které bylo možné řešit
- Vyskytly se závažné problémy

Další sdělení:

3. Plnění zadaných úkolů:

- Student(ka) plnil(a) úkoly samostatně a aktivně
- Student(ka) zadané úkoly plnil(a)
- Student(ka) zadané úkoly plnil(a) pouze s podporou vedoucího praxe
- Při planění úkolů se vyskytly se závažné problémy

Další sdělení:

4. Zájem studenta(ky) o profesi, která byla předmětem stáže:

- Student(ka) o zvolenou profesi projevuje intenzivní zájem
- Student(ka) se o zvolenou profesi přiměřeně zajímá
- Student(ka) ještě zvažuje budoucí obor vysokoškolského studia
- Doporučuji pro vysokoškolské studium zvolit jiný obor

Další sdělení:

5. Návrhy opatření, které zlepší průběh praxe:

6. Další sdělení:

V ..... dne.....

.....

Vedoucí kariérní praxe na pracovišti

Metodika testování

Pokud chceme poskytnout žákům a studentům co nejširší informace v oblasti kariérového poradenství, je dobré pracovat také s různými testy, které se zaměřují na osobnostní rozvoj a testování zájmů. Stejně tak se významným pomocníkem stávají testy profesní orientace.

Na internetu existuje řada testů, které je možno absolvovat zdarma. Je možné pracovat s testem, který je k dispozici na adrese <http://www.occupationsguide.cz/>. Na třídnické hodině, v rámci práce s pracovním listem, se žáci seznámí s daným odkazem. Sdělíme žákům možnosti, které jim test nabízí.

K dispozici je dotazník zájmů a dotazník dovedností. K dispozici je abecední seznam povolání, čímž žáci získávají přehled profesí, v nichž se můžou v budoucnosti uplatnit. Profesi je možno vybírat také podle oblíbených předmětů, podle charakteru pracovní činnosti, podle předmětu práce či pracoviště.

Výhodou je, že test je dosažitelný kdykoliv a je zdarma. Vhodné je pracovat s tímto testem v nižších ročnících, ale také například před volbou volitelných předmětů. Velké plus tohoto testu je i v tom, že je možno procházet kategorií příbuznost povolání, čímž si studenti opět rozšiřují povědomí o dostupných profesích a jejich příbuznosti.

Vhodným se jeví i další z testů, jehož vyplnění zabere 10 – 15 min. a který obsahuje kolem 60 otázek - <http://www.jobs.cz/vysoke-skoly/pruvodce-vyberem-skoly/>. Po vyplnění testu se studentům nabídnou vhodné obory i se seznamem škol, na kterých je možno daný obor studovat. Jde znovu o test, který je snadný, práce s výsledky testu nepotřebuje komentář od vyučujících, žáci se dostávají i k dalším informacím o problematice studia na vysokých školách. Stejně jako test předchozí je dosažitelný kdykoliv a je zdarma.

V rámci plošného testování jsme vybrali dva testy, jejichž vyplnění je zpoplatněno.

První z testů je možno studentům doporučovat i v budoucnosti, protože si test můžou udělat doma za poplatek 99 Kč (ten se hradí prostřednictvím SMS), po úhradě dostanou studenti přehledné zpracování výsledků. S tímto testem jsme individuálně pracovali už i v minulosti, studenti hodnotili test i způsob zpracování výsledků pozitivně.

Poplatek za druhý test je vyšší, ale i tak je možno test doporučit alespoň těm, kteří si s volbou povolání neví rady. Výsledky testu jim pomůže vysvětlit výchovný poradce.

1. test v rámci celoplošného testování

Pro mladší žáky jsme se rozhodli pro test, který je dosažitelný přes <http://www.primat.cz/vysoke-skoly>. Jedná se o test, který zjišťuje osobnostní, studijní a profesní předpoklady. Prostřednictvím programu Labyrint jsou zájemcům doporučeny nejvhodnější obory a povolání. Využívá se zde metody RIASEC (někteří žáci znají tato písmena z pracovních listů).

Žáci jsou podle svých odpovědí zařazeni do skupiny, která nejvíce vystihuje jejich typ osobnosti (jde o dominantní skupinu, k ní se uvedou ještě dvě skupiny doplňkové). Každému typu osobnosti odpovídá potom skupina povolání, která jsou seskupena podle odpovídajících zájmů. Jsou tak uvedena povolání, která se pro respondenta hodí, ale současně se uvádějí i povolání, která nejsou vhodná. Rozlišují se následující typy osobnosti: manuálně technický (R), vědecko-výzkumný (I), umělecký (A), sociální (S), podnikavý (E), administrativně organizační (C) (viz Hollandova typologie).

Výsledky testu jsou snadno pochopitelné a není potřeba rozbor odborníků. Případně je možno výsledky konzultovat s výchovným poradcem. Zájmový test zahrnuje mnoho povolání, nejen pár základních, která žáci obvykle znají. Vyplnění testu trvá krátce (potřebný čas k vyplnění – max. 30 min.), test není nijak obtížný, obsahuje 240 otázek.

Žáci odpovídají na jednotlivé otázky ano, ne (např.: práce s kovem, studium biologie nebo fyziky atd.). Po vypracování testu dostanou žáci přehledné výsledky: získají osobní kód s detailním popisem pro jednotlivé typy osobnosti a současně s tím přehled povolání, která odpovídají osobnostním předpokladům a zájmům. Vhodné je s žáky prodiskutovat výsledky testu – řešit, zda jsou pro ně výsledky překvapivé, diskutovat o tom, na jakých školách se dá na nabízená povolání připravit, sdělit žákům, že jeden obor se může studovat na různých školách, a v čem se může příprava na budoucí povolání lišit.

2. test v rámci celoplošného testování

Pro žáky kvarty až oktávy vybíráme náročnější test. Jedná se o pracovní a profesní diagnostiku COMDI. Vyplnění testu zabere asi 2 vyučovací hodiny, skládá se ze čtyř subtestů. Pro žáky a studenty je náročný, protože vyžaduje dlouhou dobu koncentrace, řeší se úkoly různého zaměření.

Pro žáky kvarty vybereme variantu Modul A pro ZŠ. Jde o ročník, kdy někteří žáci mohou uvažovat o odchodu na odborně zaměřenou školu, v tomto případě mohou být výsledky testu velkou pomocí v jejich rozhodování.

Pro studenty vyššího gymnázia vybereme Modul G pro SŠ. Program by měl nastínit profil studenta po stránce osobnosti a profesní. Tímto se výsledky testu mohou stát pomocníkem při rozhodování o budoucím povolání. Výsledky testu nejsou jediným zdrojem při rozhodování o budoucím studiu, ale mnohé studenty mohou utvrdit v tom, že jejich plány do budoucna jsou správné, nerozhodným zase mohou ukázat možnou cestu.

Testování si zadají do prohlížeče určenou webovou adresu, na stránkách potom vyberou své jméno a mohou spustit samotný test. Test si všímá mnohých osobnostních stránek.

Výkonové faktory sledují profil člověka z hlediska jeho výkonu a všímají si těchto oblastí: verbální logika, numerická logika, percepční logika, prostorová představivost, technické schopnosti, bystrost, analytické schopnosti a pamětní schopnost. S každým oddílem je spjata nabídka oborů, pro které jsou žádoucí určité schopnosti. Např. verbální logika je zapotřebí v oborech, jako jsou obchod, podnikání, kultura, vzdělávání, překlady, takže se nabízejí například následující studijní obory: pedagogické vědy, cizí jazyky, společenské vědy, ekonomika a management. Tuto skutečnosti studenti při vyplňování testu neznají.

Druhá část testu se týká pracovních a osobnostních vlastností, studenti se svými odpověďmi zařadí ke stylu učení. Rozlišují se zde čtyři skupiny – vědátoři, praktici, váhavci a nadšenci. Další otázky se týkají toho, zda jsou studenti v činnostech aktivní, nebo pasivní.

Následující otázky řeší stupeň pracovního nasazení, rezervy ve výkonu a také možné brzdy výkonu. Část otázek je zaměřena na zjišťování volných vlastností, na zjišťování odolnosti vůči zátěži a stresu a některé otázky zjišťují úroveň motivace. Ve všech případech se pracuje s procentuálním určením, rozpětí jsou následující: 40 % a méně, 41 – 50 %, 51 – 60 % a 61 % a více.

Při vyhodnocování výsledků se pracuje s pojmy aspirační odhad a profesní předpoklady. V kategorii aspirační odhad posuzuje student sám sebe, stanovuje si pravděpodobné hodnoty z hlediska svých schopností, znalostí a vědomostí. Posuzuje, jaké možnosti vidí pro svou uplatnitelnost.

Profesní předpoklady jsou výsledky, které předkládá program COMDI. Jde o souhrn výsledků všech testů. Je tak nastaven profesní profil studenta a studentovi se zobrazí předpoklady pro další studium.

Výsledky jsou zpracovány graficky, v grafu jsou zobrazeny předpoklady studenta pro určité studijní obory.

Je dobré, pokud se srovnávají výsledky v kategorii aspirační odhad i v kategorii profesní předpoklady současně. Dochází tak k propojení a porovnání vlastního názoru studenta a skutečnosti, jak ji vidí test. Pracuje se s profesemi, které jsou rozděleny do 15 skupin.

Rozbor a pochopení výsledků v tomto testu je poněkud náročnější. Je dobré se studenty vyhodnotit výsledky testu, což je možno dělat několika způsoby (např. pracujeme s celou skupinou, pracujeme s polovinou třídy, poskytujeme rozbor individuálně). Je dobré, aby se studenti dozvěděli i tu skutečnost, že obor, který je pro ně perspektivní, nemusí být zrovna žádaný na trhu práce. Tuto informaci poskytně asi nejlépe výchovný poradce.

Pokud pracujeme s celou třídou, poskytujeme pochopitelně jen obecný výklad pro jednotlivé hodnoty, student si ve svých výsledcích vyhledá, která hodnota pro něho připadá v úvahu, přiřadí k ní získané informace a vyvodí závěry pro své budoucí rozhodování. Pokud dosahuje někde hodnot pod 50 %, je nutné se nad touto skutečností zamyslet. Změnou přístupu je možno v této oblasti na sobě zapracovat a posunout se ve své profesní orientaci dále.